DE OORLOG IN HET DUISTER

ROMAN VAN LUDWIG WOLFF

(Vervolg)

Het harnas van den ijzeren ridder in den hoek glinsterde alsof het louter zilver was, en het vaandel van Kolin scheen zich te bewegen wanneer het zonlicht op de oude zijde fonkelde. — De grootmoeder ging naar de laatste kist in de rij, waarop George Heinersdorff geschreven stond. Met een treurigen, hopeloozen blik staarde zij naar den geliefden naam en haar brandende oogen vulden zich met tranen. Zij stond als een moede oude vrouw bij het graf van haar kleinzoon en snikte vertwijfeld: „Zoo'n domme jongen, zoo'n domme jongen!"

waarin men elkaar trouw bleef en steunde en hielp wanneer de nood aan den man was. Een ongeschreven wet vereenigde de trapeze-kunstenaars, de circusrijders, de Japansche jongleurs, de Abessinische worstelaars, de Kaukasische danseressen, de Indische vuureters en de dames zonder onderlijf. Zij kenden geen afgunst zooals de tooneelspelers; zij roemden niet op hun successen; zij scholden niet op hun directies; zij praalden niet met hun gages, maar dronken rustig en burgerlijk bescheiden hun koffie.

Heinersdorff bestelde een cognac en vroeg aan den ouden hinkenden kellner:

„Kan je me zeggen of de directeur Süszkind hier is?"

„Hij zit daar achter in de speelkamer," bromde de kellner.

Heinersdorff bedankte hem en gaf hem een fooi.

De kellner zei vriendelijk:

„Stoort u hem nu niet, hij verliest. Wanneer u iets van hem wilt hebben, wacht u dan liever even".

Heinersdorff volgde den kellner in de zaal en liet zich den directeur nader aanwijzen. Het was een grooddorff bescheiden. — „Nu, dat is een heel andere branche," zeide de kellner met eenig medelijden.

Een stem riep:

„Adolf, betalen!"

„Ik kom," riep de oude kellner en strompelde weg.

Heinersdorff naderde de tafel, die door kijkers omringd was. De heer Scharf uit Gaya won blijkbaar, want hij was vroolijk en tot schertsen geneigd. De directeur Süszkind vloekte onophoudelijk in alle talen der wereld. De man zonder beenderen sidderde als een konijntje. De uitbrekerskoning zette een dreigend gezicht.

Nadat Heinersdorff een poos had toegekeken, ging hij in een hoek van de speelzaal aan een tafeltje zitten en wachtte. De oude kellner kwam terug.

Heinersdorff vroeg hem:

„Hoe lang zal die partij duren?"

„Meestal tot zes uur."

Heinersdorff zuchtte.

„Wanneer u het wenscht," merkte de kellner op, „roep ik den directeur van zijn spel weg."

Jan Steen. — De Kwakzalver.

Jan Steen werd te Leiden omstreeks 1626 geboren en aldaar begraven op 3 Februari 1679. Hij was leerling van Nic. Knupfer en van zijn schoonvader Jan van Goyen en werkte te Leiden, den Haag en Haarlem.

XVII.

Op een dag vond Heinersdorff de volgende advertentie in een krant:

„Flinke pianospeler gezocht, niet georganiseerd, voor een Russische cabaret-tournée. Zich aan te melden bij den directeur Süszkind, Artisten-café, Praterstrasse."

Heinersdorff lachte. Dat was de positie die hij tevergeefs zocht sedert vier weken. De betrekking van pianospeler bij een rondreizend cabaret was het ideaalste wat hij voor zijn doel kon vinden. Men oefende daarbij een onschadelijk, onverdacht beroep uit en kwam met alle klassen van de maatschappij in aanraking.

Tegen elken prijs moest hij die positie bemachtigen. Hij informeerde naar de beteekenis van de uitdrukking „niet georganiseerd" en ging vroeg in den middag naar het artistenkoffiehuis.

Toen hij het zeer volle lokaal binnentrad, werd hij door vele oogen nieuwsgierig en vragend aangekeken, want de stamgasten die hier kwamen kenden elkaar allen goed. Vreedzaam en ingetogen zaten de artisten uit alle landen bij elkaar en dronken hun middagkoffie. Zij vormden een kleine wereld op zichzelf te, brutaal uitziende man met een laag voorhoofd en met een rooden, opgeborstelden knevel. Hij maakte den indruk van een stalmeester bij een klein rondtrekkend circus.

Directeur Süszkind zat met drie andere heeren aan de groene tafel en speelde bukidomino.

De kellner fluisterde:

„Die mijnheer links van den directeur is Aldobrandini, de man zonder beenderen, die thans bij Ronacher optreedt."

„Zoo, zoo," zeide Heinersdorff beleefd, zijn lachen bedwingend.

„De man rechts van den directeur," ging de kellner voort, „is de beroemde uitbrekerskoning Warender van het circus Schumann."

„Hij ziet er meer uit als een inbrekerskoning," schertste Heinersdorff.

De oude kellner lachte tot hij blauw werd.

„Wie is die vierde heer aan tafel?"

„Kent u dien niet?" vroeg de kellner verwonderd.

„Ik heb niet het genoegen."

„Dat is de beroemde Scharf uit Gaya," legde de kellner vol bewondering uit. „Dat u hem niet kent! Ik had u voor een circusrijder gehouden."

„Neen. Ik ben kapelmeester," antwoordde Heinersdorff bescheiden.

„Dank je, ik wacht liever."

„Ja, dat is zeker verstandiger."

„Wat is de directeur voor iemand?" vroeg Heinersdorff.

„Een gelukzoeker," antwoordde de kellner op een toon of dat vanzelf sprak.

„En verder?"

„'t Laatst had hij een zomertheater in Phaleron bij Athene. Daar is hij over den kop gegaan."

„En vroeger?"

„Vroeger had hij een damescabaret in Gyekenyes. Ik kan mij voorstellen wat dat voor een soort van cabaret moet geweest zijn!"

Die directeur Süszkind had geen goede reputatie, dat stond vast.

Tegen vijf uur ontstond aan de speeltafel een groote twist. De uitbrekerskoning had een aantal dominosteenen in zijn hand genomen en die den heer Scharf uit Gaya naar het hoofd geworpen. Directeur Süszkind koos de partij van den uitbrekerskoning. De man zonder beenderen vluchtte angstig. De oude kellner schiep krachtdadig orde en scheidde de strijdenden. De partij nam een voorbarig einde.

Directeur Süszkind ging, door den kellner opmerkzaam gemaakt, naar het tafeltje waaraan Heiners-